

Undervisningsplan for historie

Formålet med undervisningen

Formålet med faget er at give eleverne en forståelse for historien som en proces, der på den ene side kan iagttages som en kontinuitet i udviklingen fra det ene til det andet, og på den anden side, at der sker springvise hændelser, som føjer noget nyt til. Eleverne skal også opnå en forståelse for både det særlige og det almene ved de enkelte hændelser og de enkelte epoker. Et vigtigt mål er at gøre eleverne fortrolige med historiefagets metodik, dvs. vurdering og brug af kilder således, at de får en mere indgående forståelse for, hvordan historisk kundskab etableres, og hvilke faktorer som bevirker historisk erindring. Faget tager sigte på at kunne påvise sammenhænge og lave synteser og herigennem vise, at historieforståelse er genstand for tolkninger og resultatet af forskellige positioner. Mennesket som erkendende, erfarende og tænkende væsen står centralt i faget. Faget skal bidrage til indsigt i og forståelse for den historiske og filosofiske baggrund for idealer og værdier, som har præget udviklingen af kulturer og samfund. En sådan indsigt kan også lægge grunden til en nuanceret og åben dialog og forsoning på tværs af historiske modsætningsforhold. Gennem arbejdet med historie skal eleverne udvikle evnen til at forstå og foretage værdivalg. Ved at identificere forskellige tænkemåder, og hvordan de har påvirket mennesker og samfund, kan eleverne bedre forstå samtiden.

Vi vægter højt, at barnet føler sig tryk i sin verden og nysgerrigt undersøger historien, uden at skulle påtage sig verdens problemer i en tidlig alder. Derfor introducerer vi først den problematiserende tilgang til historien i de ældste klasser i grundskolen.

Fagets kompetenceområder og slutmål	
Slutmål efter 9.klasse	Kompetenceområder
Kronologi og sammenhæng (KS): Eleven kan på baggrund af et kronologisk overblik forklare, hvorledes samfund har udviklet sig under forskellige forudsætninger. Kronologi, brud og kontinuitet, principper for overblik, det lokale, regionale og globale samt historiekanon.	<i>Undervisningen giver eleven mulighed for at kunne:</i> <ul style="list-style-type: none">- kunne sætte begivenheders forudsætninger, forløb og følger i kronologisk sammenhæng og give eleven viden om begivenheders forudsætninger, forløb og følger.- gennemgå centrale udviklingslinjer, perioder og begivenheder i Danmarks historie, Europas historie og den vestlige verdens historie fra tidlige flodkulturer til i dag.- forberede og præsentere et udvalgt historisk emne, herunder søge oplysninger og bearbejde de indsamlede oplysninger.- relatere ændringer i hverdag og livsvilkår over tid til eget liv.- redegøre for og sammenligne samfundsstrukturer i forskellige kulturer, herunder styreformer før og nu.- kunne gøre rede for hvorfor historisk udvikling i perioder var præget af kontinuitet og i andre af brud.- opnå forståelse af historisk udvikling.- kunne placere de forskellige historiske perioder i absolut kronologi.- kunne forklare historiske forandrings påvirkning af samfund, lokalt, regionalt og globalt og opnå en viden om disse forandringer.- kunne forklare brug af fortiden i argumentation og handling og have viden om funktion af historie i fortid og nutid.- kunne udvælge kilder til belysning af fortiden og kende til kriterier for søgning af kilder.
Kildearbejde (KA): Eleven kan vurdere løsningsforslag på historiske problemstillinger og løsningsforslag, kildeanalyse samt sprog og skriftsprog.	<i>Undervisningen giver eleven mulighed for at kunne:</i> <ul style="list-style-type: none">- bruge historiske kilder og scenarier til at opnå viden om fortiden.

	<ul style="list-style-type: none">- forholde sig til en kildes troværdighed, bruge kildekritiske begreber som øjenvidne beretning eller andenhånds kilde, samt begynde at se på kildens tendens og få en oplevelse af, at fortiden fortolkes forskelligt.- opnå en forståelse af kildekritiske begreber og kunne begynde at anvende dem i egne forklaringer af fortiden.
Historiebrug (HB): Eleven kan forklare samspil mellem fortid, nutid og fremtid. Historiske scenarier, konstruktion og historiske fortællinger samt historisk bevidsthed.	<i>Undervisningen giver eleven mulighed for at kunne:</i> <ul style="list-style-type: none">- se begivenheder som resultat af de relevante historiske forudsætninger, samt have øje for den efterfølgende konsekvenshistorik.- forholde sig til kulturmøder og sammenstød i europæisk historie, herunder samspillet mellem den vestlige kulturkreds og den øvrige verden.- kunne diskutere egen og andres historiske bevidsthed og have opnået en bevidsthed om faktorer, der kan påvirke historisk bevidsthed.- kunne læse historiske kilder og nuanceret udtrykke sig, mundtligt og skriftligt om historiske problemstillinger.

Fagets udvikling

Før den egentlige historieundervisning begynder i 4. Klasse, sker der en forberedelse gennem fortællestoffet i de foregående klasser, hvor det med en vis ret kan siges, at man går vejen fra historie til historie. De yngre klassers fordybelse i eventyr, fabler, legender, sagn samt beretningerne fra Det Gamle Testamente er en øvelse i at omsætte fortællingerne i indre, uforglemmelige billeder, samtidig med at barnet forbinder sig med betydelige dele af kulturarven.

Den formelle historieundervisning starter i 4. klasse og tilrettelægges i hovedfagsperioder med forskellige historiske nedslag. De historiske nedslag afspejler desuden den udvikling, eleverne går i gennem. Faget handler om at forstå udviklingen; hvad, der har skabt den fra oldtiden til i dag, og om sammenhængen mellem tidligere tider og nutiden. Undervisningen dækker emner både fra dansk historie, europæisk historie og verdenshistorien samt relationen mellem dem.

Indhold og fokus Klassetrin: 4.-9.kl	Kompetence-områder	Delmål
<p>4.klasse</p> <p>Hovedtemaerne er Nordisk Mytologi, de norrøne heltesagn og vikingetiden. I første periode er den overordnede overskrift: Den nordiske mytologi. Her bliver eleverne bekendte med de mange facetterede guder og det verdensbillede, som de indgår i. Dette sker bl.a. gennem fortælling og læsning. Det er mere vigtigt med historier end direkte historieundervisning, og der lægges stor vægt på skildringen af dagliglivets helte: kvinder, bønder og slaver. Dette gøres gennem historiske livsbilleder og karaktertegning. Desuden reciteres der fra den ældre Edda og anden relevant litteratur, hvor allitteration optræder. Eleverne laver egne tekster og illustrationer gennem begge perioder. Udover at understøtte tekstindholdet skal illustrationerne indeholde mønstre og andet fra vikingetiden. I tilknytning til perioden kan der opføres et gude- eller vikingespil. I den anden periode læses bl.a. dele af den store sagnskat fra Saxos Danmarkskrønike, hvor helte som Regnar Lodbrog, Sigurd Fafnersbane tages op. Også de tidligste konger både før og efter Harald Blåtand beskrives. Desuden arbejdes der med vikingetiden i nærområde og på landsplan både geografisk, politisk, religiøst og teknologisk. Synsfeltet udvides til de øvrige nordiske lande og Nordens påvirkning af det øvrige Europa. I tilknytning til perioden tager eleverne på ture med overnatning typisk i Lejre og besøger Vikingeskibsmuseet i Roskilde.</p> <p>5.klasse</p> <p>Hovedtemaet er konturerne af menneskehedens historiske gang. Eleverne indføres i, hvorledes mennesket bevæger sig fra jægere og samlere til bosiddende jordbrugere og videre til skabere af komplekse specialiserede samfund. Som billede på denne udvikling indføres eleverne i, hvorledes mennesket i de tidligste store flodkulturer ved Ganges, Eufrat og Tigris og Nilen udvikler samfund. Dette sker i enkle</p>	<p>Kronologi og sammenhæng (KS):</p> <p>Kildearbejde (KA):</p>	<p><i>Undervisningen giver eleven mulighed for at:</i></p> <ul style="list-style-type: none">- kunne sammenligne væsentlige træk ved de historiske perioder, der er blevet arbejdet med.- forstå at hændelser kan have historiske forudsætninger og få et øget fokus på en mulig konsekvenshistorik.- kunne bruge absolut kronologi og med stigende sikkerhed kunne placere flere hændelser og historiske perioder i kronologisk rækkefølge.- have opnået et overblik over den vestlige kulturkreds' oprindelse fra de store fortidige kulturer i Indien, Persien, Ægypten og Grækenland indtil den europæiske renaissance.- opnå en forståelse af brud og kontinuitet imellem historiske perioder og kunne begynde at redegøre for dem.- have en begyndende forståelse af samspillet mellem omverdens historie og Danmarks historie. <p><i>Undervisningen giver eleven muligheder for at:</i></p>

<p>monumentale billeder og anskuelige fortællinger om bestemte, udvalgte repræsentationer for det, der er mest karakteristisk for hvert enkelt folk og kulturperiode. Disse repræsentationer giver eleverne, (som i 4. klasse), indblik i både geografiske, økonomiske, religiøse og ikke mindst i teknologiske forhold. Udover læsning af fagrelaterede tekster og almindelig emneskrivning skal eleverne fremstille produkter, som relaterer sig til perioden. Dette kunne være som lerfigurer, krukker, malerier og plancher.</p> <p>Undervisningen fortsættes om den arkaiske og den klassiske græske tid. Der lægges stor vægt på beskrivelsen af den græske kultur, som med sin kunst, gryende demokrati og sit tanke-liv viser klarhed og harmoni. Perioden indledes med en indføring af det mytologiske univers, hvor bl.a. guderne beskrives med deres karaktertræk, attributter og særlige handlemønstre.</p> <p>Herefter bliver eleverne introduceret for Homers episke værker og fortællingerne om Herakles, Jason, Perseus m.fl. Herfra tages forskellige emner op fra den klassiske græske historie. Eksempelvis: Den græske bystat, polariteten mellem Sparta og Athen, Olympiaden, handelsforholdene, pengesystemet, filosofien m.fl. Der gennemføres dagsudflugt til Glyptoteket for at se den egyptiske og græske samling.</p> <p>Fra dette alderstrin kan det være godt og rigtig også at fortælle fra Danmarkshistorien. Hovedvægten i undervisningen ligger i verdenshistorien, men i takt med fortællinger om Oldtidens og Europas historie berettes om den samtidige Danmarkshistorie. Denne parallelle historiefortælling om Danmarks Historie fortsætter til og med 8. klasse.</p> <p>6.klasse</p> <p>I slutningen af 5. klasse eller begyndelsen af 6. klasse fortælles den græske historie frem til Alexander den Store. Som en naturlig fortsættelse af dette følger nu Roms historie. Her lægges der vægt på den enkelte personligheds viljekraftige indsats i det offentlige liv, på den kamp og strid, som formede romerstaten. Der fortælles om det nye menneskelige princip som ligger til grund for Romer staten: Romer</p>		<ul style="list-style-type: none">- kunne begynde at bruge enkle kildekritiske begreber, når der arbejdes med kilder og derved få underbygget sin forståelse af, at der er tale om fortolkninger af fortiden.- kunne læse historiske kilder og udtrykke sig både mundtligt og skriftligt om deres indhold og formålet med kilderne.- kende til kildekritiske begreber.
--	--	--

<p>loven, skabt af mennesker for at opfylde retfærdighed for den romerske borger. Vi begynder med historien om Roms grundlæggelse på de syv høje, hvorefter der må gøres et udvalg i fortællinger om de romerske konsuler og kejsere, f.eks. Cæsar og Augustus. Rom danner også baggrunden for kristendommens tilblivelse og giver hermed en forståelse for den senere herskende kirke. Der trækkes også linjer op til nutiden f.eks. i forhold til retssystemet, og arbejdes med elevernes interesse for love og regler i et samfund og hvilken funktion love og regler kan have for at få mennesker til at leve sammen.</p> <p>Historien føres videre fra folkevandringstiden til grundlæggelsen af de første europæiske nationer. En repræsentant for dette kunne være Karl den Store. En udvidet gennemgang af middelalderens feudale strukturer og polariteten mellem det verdslige og religiøse tegnes op. Vigtige temaer herfra er munkebevægelserne, ridderen, korstogene, relikviekulturen og middelalderbyens nye borgerstand. Muhammeds liv, den arabiske kulturs ekspansion og dens videns indflydelse på vor europæiske kultur indgår også som pensum for perioden. Der arbejdes med tekster, tegninger, fortællinger, dramaer og gennemføres udflugter til bl.a. Nationalmuseet.</p> <p>Her trænes kompetencerne KS, KA.</p>		
<p>7.klasse</p> <p>Et centralt tema er middelalder-kulturens overgang til vores egen "nyere tid", hvor de store skikkelser kan være Marco Polo, Henrik Søfareren, Columbus, Vespucci, Vasco da Gama, Magellan, Jeanne d'Arc Leonardo Da Vinci og Johan Gutenberg, Martin Luther m.fl. Som det vil fremgå af det nedenstående undervisningsindhold for dette fag, får de historiske emner nu en større tværfagligt relevans bl.a. fra fag som fysik, astronomi og geografi.</p> <p>Vigtige fænomener er Renæssancen i Italien, de store opdagelser, som fører europæerne ud i verden og den religiøse reformation. Undervisningen lægger vægt på enkelte mennesker som Columbus, Magellan eller Martin Luther, som repræsentanter for deres tid, og som skildrer deres kamp mod dogmer og forestillinger. At livet og udviklingen også havde sine negative sider i form</p>	<p>Kronologi og sammenhæng (KS):</p>	<p><i>Undervisningen giver eleven mulighed for at kunne:</i></p> <ul style="list-style-type: none">- kunne sætte begivenheders forudsætninger, forløb og følger i kronologisk sammenhæng og give eleven viden om begivenheders forudsætninger, forløb og følger.- gennemgå centrale udviklingslinjer, perioder og begivenheder i Danmarks historie, Europas historie og den vestlige verdens historie fra tidlige flodkulturer til i dag.

<p>af brutalitet, intolerance og guldtørst, bør der ikke lægges skjul på. Den europæiske imperialism får en mere grundig behandling på et senere klassetrin. Naturvidenskabens udvikling skildres bedst gennem skikkelser som Brahe, Kepler, Bruno eller Galilei. Undervisningen føres frem til 1700-tallet.</p> <p>Personligheder bliver øjenåbnere for nye verdener og kulturer. Dette står analogt med, at eleverne nu søger mere og mere fagviden fra andre kilder end det fra skolen givne og dette fordrer nye læringsteknikker. Med de opdagelsesrejsende som omdrejningspunkt udspringer vigtige temaer for tiden, som den ideologiske kamp om et nyt geografisk og astronomisk verdensbillede med eksponenter som Galilei, Copernicus, Tycho Brahe på den ene side og kirkens repræsentanter på den anden. Men også tekniske landvindinger som nye skibstyper, navigationsinstrumenter m.fl.</p> <p>Europas interne historie belyses i samme tidsrum. Punktnedslag kan være 100-årskrigen, renæssancen i Norditalien både økonomisk, kunstnerisk og tankemæssigt, reformationen og modreformationen, bogtrykkerkunstens opfindelse og dens konsekvenser, 30- årskrigen, og England og Frankrigs udvikling i 1500- og 1600-tallet.</p> <p>Eleverne arbejder med flere selvstændige opgaver, hvor eleverne samler viden om et emne eller begreb og besvarer en række spørgsmål samt arbejder kunstnerisk som en del af besvarelsen f.eks. med at tegne eller bygge en model af en af da Vincis maskiner eller tegner et verdenskort med ruter for de opdagelsesrejsende. Vi ønsker, at inddrage IT og søgning af relevante kilder og viden digitalt fra 7. klassetrin, sådan, at eleverne er i stand til kritisk at udvælge den viden, som de søger og benytter i deres videre historiske arbejde.</p> <p>8.klasse</p> <p>Der undervises i historie og samfundslære fra 1700 op til nutiden. Overordnet er hovedopgaven i 8. klasse at give billeder af samfundslivet omformning i det 19. og 20. århundrede. Dette gøres i udvalgte kapitler af verdenshistorien, hvor hovedvægten lægges på samfundsændringer som følge af samfundsomvæltninger,</p>	<p>Kildearbejde (KA):</p>	<ul style="list-style-type: none">- forberede og præsentere et udvalgt historisk emne, herunder søge oplysninger og bearbejde de indsamlede oplysninger.- relatere ændringer i hverdag og livsvilkår over tid til eget liv.- redegøre for og sammenligne samfundsstrukturer i forskellige kulturer, herunder styreformer før og nu.- kunne gøre rede for hvorfor historisk udvikling i perioder var præget af kontinuitet og i andre af brud.- opnå forståelse af historisk udvikling.- kunne placere de forskellige historiske perioder i absolut kronologi.- kunne forklare historiske forandrings påvirkning af samfund, lokalt, regionalt og globalt og opnå en viden om disse forandringer.- kunne forklare brug af fortiden i argumentation og handling og have viden om funktion af historie i fortid og nutid.- kunne udvælge kilder til belysning af fortiden og kende til kriterier for søgning af kilder. <p><i>Undervisningen giver eleven mulighed for at kunne:</i></p> <ul style="list-style-type: none">- bruge historiske kilder og scenarier til at opnå viden om fortiden.- forholde sig til en kildes troværdighed, bruge kildekritiske begreber som øjenvidne beretning eller andenhånds kilde, samt begynde at se på kildens
--	----------------------------------	---

<p>tekniske opfindelser, industrialismen, handel og vækst. Store politiske begivenheder som polariteten mellem Frederik den Stores Tyske Rige og Louis den 14.s Frankrig, som bl.a. fører til Den franske revolution og Den amerikanske frihedskrig. Uafhængighedserklæringen fra den sidstnævnte er et vigtigt emne for klassetrinet.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Kolonier2. Trekantshandlen og slaveriet som trækker linjer helt op til nutiden.3. Det engelske imperium4. Den amerikanske uafhængighedskrig5. Den franske revolution6. Napoleonskrige7. Afskaffelse af apartheid i Sydafrika <p>Eleverne skriver en selvstændig biografisk opgave om Napoleon, og en fremlæggelse af et selvvalgt emne fra Sydafrika.</p> <p>Industrialiseringens fremkomst, udvikling og konsekvenser frem mod det 20'ende århundrede både teknologisk, politisk og socialt behandles tematisk, herunder de store og afgørende forandringer i vareproduktion, fordeling og transport f.eks. ved at skildre jernbanernes, og skibenes, senere bilens og flyvemaskinernes indvirkning på transport og rejser.</p> <p>Industrialiseringens og urbaniseringens følger for boligforhold, kost og energiforbrug, skolegang for alle, presse, nyhedsmedier, kemisk og mekaniseret landbrug behandles. Dermed lægges der stor vægt på årsagerne til den økonomiske vækst og de følger, som den har haft for livsvilkårene i verden.</p> <p>I forbindelse med historien kan biografier om f.eks. James Watt, Adam Smith, Charles Darwin m.m., kaste et værdifuldt lys over hele historiefremstillingen.</p> <p>Eleverne arbejder med en selvstændig opgave, hvor de forestiller sig, at de er en reporter som rejser i England og skriver om børnenes vilkår under den industrielle revolution.</p> <p>9.klasse</p>	<p>Historiebrug (HB):</p>	<p>tendens og få en oplevelse af, at fortiden fortolkes forskelligt.</p> <ul style="list-style-type: none">- opnå en forståelse af kildekritiske begreber og kunne begynde at anvende dem i egne forklaringer af fortiden. <p><i>Undervisningen giver eleven mulighed for at kunne:</i></p> <ul style="list-style-type: none">- se begivenheder som resultat af de relevante historiske forudsætninger, samt have øje for den efterfølgende konsekvenshistorik.- forholde sig til kulturmøder og sammenstød i europæisk historie, herunder samspillet mellem den vestlige kulturkreds og den øvrige verden.- kunne diskutere egen og andres historiske bevidsthed og have opnået en bevidsthed om faktorer, der kan påvirke historisk bevidsthed.- kunne læse historiske kilder og nuanceret udtrykke sig, mundtligt og skriftligt om historiske problemstillinger.- Kunne se hvad det betyder at være borger i Danmark, og hvordan man udøver sine demokratiske rettigheder for at få indflydelse på politiske beslutninger.
--	----------------------------------	---

Der arbejdes nu med samme tidsrum som i 8. klasse, men nu mere som idéhistorie og den politiske udvikling. Enevælden og de politiske og lovgivningsmæssige strukturer, som blev indført i dette tidsrum og stadig præger Danmark gennemgås. Den globale sammenhæng behandles med vigtige træk fra vort århundrede, som har rødder i det 19. århundrede. Her behandles forskellige –ismer: socialisme, kommunisme, liberalisme og imperialisme. Brugbare er beretninger om situationen i Europa ved overgangen til det 20. århundrede, bl.a. urolighederne på Balkan, optrapningen til både 1. og 2. verdenskrig, Versailles freden og den russiske revolution. Hermed er der knyttet an til vore dages samfund, og der berettes om det danske samfunds opbygning med grundlov, folketing, kongerige, valg, partier og repræsentation i stat og kommune. Magtbegrebet, individ og samfund, samfundsforandringer, organisationer og magt. Lovgivning, domstole, politi, strafferet og civilret behandles.

Grundloven af 1953 læses både som historisk kilde men også som udgangspunkt for en diskussion af, hvilket fundament det danske demokrati hviler på. Grundloven læses i samspil med undervisningen i samfundsfag. Hvis kvinders rettigheder ikke har været i fokus i 8. klasse, tages emnet op i forbindelse med Grundlovs ændringen i 1915, gerne ud fra et kildemateriale. Af andre emner kan nævnes forfølgelse af jøder, uighurerne og homoseksuelle.

Eleverne besøger Folketinget og arbejder med et undervisningsforløb om demokrati. Der gennemføres selvstændige opgaver, hvor eleverne selv læser fagtekster, drager deres egen viden og konklusion ud af teksten, og derefter diskuteres emnet i klassen. Eleverne arbejder endvidere i grupper med et folketingsparti og fremlægger deres undersøgelse for resten af klassen.

Verdenssamfundets forskellige organisationer som EU, NATO og FN beskrives, og emner som folkeret, krig og mellemfolkelige aftaler behandles og drøftes.